

VKMO – KATHOLIEK NETWERK, JAAROVERZICHT 2021

Het VKMO is een netwerk van katholieke maatschappelijke organisaties met als kernopdracht de betekenis van het katholiek sociaal denken in de samenleving zichtbaar maken. Laten zien dat deze inbreng ondanks voortgaande secularisering niet aan betekenis inboet. De leden van VKMO maken, elk op hun eigen manier, die inspiratiebron zichtbaar in de wijze waarop zij vorm en inhoud geven aan hun verantwoordelijkheid op het terrein van onderwijs, zorg, armoedebestrijding, sociale cohesie en internationale samenwerking. Het dagelijks bestuur zorgt voor continuïteit, ontmoeting- en bezinningsmomenten, publieke activiteiten en relevante projecten.

I. Krachten bundelen

Ook in 2021 hadden we nog steeds last van de coronapandemie. Gelukkig raakten we in 2020 al gewend aan online vergaderen, Webinars en video-bellen. Zo lukte het toch om samen te zorgen voor de wereld waarin wij leven. Samen zijn wij VKMO-Katholiek Netwerk. We weten elkaar steeds beter te vinden, met gebundelde krachten komen we verder.

Onder leiding van directeur Carlien Geelkerken is er verder gewerkt aan de samenwerking met Stichting Thomas More. Voorzitters Marianne van der Sloot (VKMO) en Wim Kremer (Stichting Thomas More) zijn als waarnemer aanwezig zijn in elkaars bestuursvergaderingen. Op deze manier kunnen beide besturen beter geïnformeerd worden. In 2020 moesten de teams van VKMO en Stichting Thomas More nog een beetje wennen aan elkaars werkcultuur. In 2021 is het team gegroeid naar een goed bureau waarin we zo veel mogelijk inzetten op talenten en kwaliteiten en taken kunnen verdelen. Dat betekent echt al een meerwaarde op de werkvloer.

II. Verbinden

Het verbinden van de leden is het belangrijkste instrument van het VKMO. In de uitwisseling delen de leden hun inzichten en ervaringen over het katholiek sociaal denken in hun organisatie en vanuit hun organisatie in de samenleving. Carlien Geelkerken en Marianne van der Sloot zijn verdergegaan met hun kennismakingsronde met de directeuren en/of voorzitters van de bij het VKMO aangesloten organisaties. Dat moest helaas meestal nog online. Er staan nog wat fysieke gesprekken gepland. Het blijft belangrijk om elkaar te informeren en te horen wat men van het VKMO verwacht en welke onderwerpen/thema's aangepakt moeten worden.

Er zijn elk jaar vier centrale ontmoetingen voor VKMO leden. In het voor- en najaar is er een algemene vergadering voor VKMO-leden en in een bredere kring ontmoeten we elkaar door deelname aan het Christelijk Sociaal Congres (augustus) en het Allerheiligenberaad (november). We hadden goede hoop om elkaar in 2021 eindelijk ook fysiek te kunnen ontmoeten. Dat is niet helemaal gelukt.

Gelukkig is het goed gelukt om de bijeenkomsten van het voorzittersoverleg online te organiseren. Het Allerheiligenberaad moest op het allerlaatste moment toch nog omgezet worden naar een onlinebijeenkomst, maar het was goed te merken dat ons netwerk flexibel is en makkelijk kan

switchen van een ontmoeting in de binnenstad van Den Bosch naar een online ontmoeting vanuit eigen huis of kantoor.

Algemene vergaderingen

De voorjaarsvergadering werd op 8 april via ZOOM georganiseerd.

In het bestuurlijke deel werd de jaarrekening vastgesteld.

Monique de Witte – van den Haak (presidente Katholiek Vrouwen Dispuut) werd benoemd als lid van het Dagelijks Bestuur.

Stichting Leerhuis Westerhelling werd verwelkomd als nieuwe bij VKMO aangesloten organisatie.

In het thematische vergadergedeelte gaf Jos Roemer (directeur Sobriëtas en identiteitsbegeleider onderwijs) een inleiding over katholieke identiteit in het onderwijs. Er was veel waardering voor deze inleiding en in de breakoutrooms vonden mooie gesprekken plaats. Er kwam duidelijk naar voren dat we genoeg te delen hebben met elkaar en dat er behoefte is aan meer.

Het najaarsoverleg vond plaats op 21 oktober, ook weer via ZOOM.

In mei moest penningmeester L. Looman o.a. m gezondheidsredenen besluiten zijn functie als penningmeester te beëindigen. Het Dagelijks Bestuur vond D. van der Werf bereid deze functie op zich te nemen en D. van der Werf benoemd als penningmeester. De stichting Octavia van Breemen werd verwelkomd als nieuwe organisatie in ons netwerk. Afsproken werd dat de begroting 2021 zodra er meer zicht was op de projectaanvragen opgemaakt zou worden en schriftelijk ter goedkeuring voorgelegd aan het voorzittersoverleg. Formele vaststelling gebeurt pas in het voorjaarsoverleg van 2022.

In het thematische gedeelte verzorgde Anton de Wit (Katholiek Nieuwsblad) een inleiding 'van archipel naar eiland: een katholieke stem in het publieke debat.' Over hoe organisaties in het katholieke middenveld gezamenlijk hun stem kunnen laten klinken. Weer was er gelegenheid om in break-out rooms met elkaar van gedachten te wisselen.

Allerheiligenberaad

Lange tijd zag het er naar uit dat het Allerheiligenberaad fysiek gehouden zou kunnen worden in de grote kerk van Den Bosch, op donderdag 11 november 2021. In een talkshow achtige setting zouden verschillende gasten met elkaar van gedachten wisselen rond het thema: *'Horen, zien, niet zwijgen. Het katholieke geluid als vaccin tegen het individualisme.'*

Helaas moest op het allerlaatste moment vanwege de coronaperikelen toch nog besloten worden het beraad online te organiseren. Er werd gekozen voor een alternatief programma met een Webinar en een Zoom-meeting.

Prof. Dr. J.M. Sanders (José), hoogleraar Narratieve Communicatie aan de Radboud Universiteit beet het spits af met een inleiding over communicatie in de coronacrisis. Daarna volgde een talkshow onder leiding van Holkje van der Veer en Peter de Vries. Er waren twee gespreksrondes waar mensen uit de verschillende werkvelden (zorg, onderwijs religie, media, ontwikkelingssamenwerking, etc. waren vertegenwoordigd.

Na een korte pauze werd de gelegenheid geboden om in een ZOOM meeting met elkaar in gesprek te gaan. Judith Rotink van Leerhuis Westerhelling verzorgde met een de reflectie de afsluiting van deze bijeenkomst.

Tijdens het Allerheiligenberaad werd de Poelspenning uitgereikt door voorzitter Marianne van der Sloot aan Manon Vanderkaa en Jef van de Riet. Als teken van dank voor hun jarenlange inzet en betrokkenheid bij het VKMO.

Het werd een ander Allerheiligenberaad dan gepland, maar de reacties waren zeer positief. Het was goed te merken dat we samen in deze crisis geleerd hebben flexibel te zijn en te dealen met wat er wel mogelijk is.

Betrokkenheid bij het Christelijk Sociaal Congres

Het Christelijk Sociaal Congres kon in 2021 fysiek georganiseerd op 25 en 26 augustus. Thema: *Radicaal inclusief*. Een mooi congres met veel hoogtepunten en een afwisselend programma. Josine Westerbeek nam afscheid als voorzitter van CSC en Ruth Peetoom werd benoemd als nieuwe voorzitter. Het voor- en najaarsoverleg van het CSC was online.

III. Projecten

1. Katholiek Netwerk/Logia

In 2021 zijn verschillende activiteiten georganiseerd die bij hebben willen dragen aan het versterken van de netwerkfunctie van het VKMO. Het versterken van de netwerkfunctie vloeit voort uit het besluit van het bestuur in het najaar van 2020 om het VKMO primair te zien als een netwerkorganisatie die natuurlijk af en toe een project draait, maar dan samen met meerdere lidorganisaties. Dat betekent ook een focus op het er zijn voor de lidorganisaties, om hen te helpen bij de vier pijlers van het VKMO: inspireren, ontmoeten, leren en het zichtbaar maken.

Van het project Logia in de tot 2020 bestaande vorm is in 2021 afscheid genomen.

Wel zijn de vruchten geoogst en ondergebracht in de staande organisatie van het VKMO. Dit door de ten minste tien keer per jaar verschijnende nieuwsbrief, bijdragen van professionals uit het Logia netwerk aan nieuwsbrieven en Webinars. Inspirerende bijeenkomsten voor en door het netwerk en de nieuwe website van het VKMO. Doel van alles wat het VKMO aan uitingen heeft is het zicht- en hoorbaar maken van het katholieke geluid in het maatschappelijke middenveld en bij voorkeur vanuit de lidorganisaties. Meest in het oog springende voorbeeld daarvan is het maandelijks terugkerende dubbelinterview waarbij we spelers vanuit de bij het VKMO betrokken organisatie met elkaar in contact brengen en zij met elkaar in gesprek gaan over wat hen beweegt. We doen dit onder de naam Katholiek Netwerk, om zo ook de formele benaming van het VKMO (Immers: VKMO-Katholiek Netwerk) inhoud te geven. Het VKMO-Katholiek Netwerk: voor, door en samen met de bij het VKMO aangesloten organisaties.

Aanwezigheid op het wereldwijde web

Met de lancering van de nieuwe website eind 2020 is er een begin gemaakt met het versterken van de aanwezigheid van VKMO op het wereldwijde web. In de periode januari 2021 t/m december 2021 zijn er op deze wijze 130 uitingen tot stand gekomen. 87 berichten op de website (excl. de agenda berichten) en 43 berichten op socialmedia, vanuit het Twitteraccount van VKMO en de twitteraccounts van de medewerkers. Daarnaast heeft het VKMO een kanaal op YouTube. De daar geplaatste video's zijn inmiddels zo'n 1500 keer bekeken.

VKMO-Nieuwsbrief

In 2021 is de VKMO-Nieuwsbrief 12x verschenen. De Nieuwsbrief bevat een aantal vaste onderdelen.

1. 3-4 nieuwsberichten vanuit het Netwerk
2. Een blog Katholiek Doen, waarin Logia-professionals een opinie schrijven e/o vanuit hun werk berichten over het Katholiek Sociaal Denken
3. Het dubbelinterview, waarin telkens twee vertegenwoordigers van lidorganisaties met elkaar in gesprek zijn over de waarden van het Katholiek Sociaal Denken in hun organisatie.
4. Een inspirerende tekst.

De eerste nieuwsbrief verscheen in februari 2021 en werd verzonden naar 32 adressen. Inmiddels hebben we 147 abonnees. Gemiddeld zijn de scores voor openen en doorklikken 59,84% en 26,03%. Dit zijn geweldige cijfers waar we als VKMO trots op zijn.

Met de nieuwsbrief hopen we bij te dragen aan inspiratie en aan de zichtbaarheid van het VKMO voor de lidorganisaties en het bredere netwerk rondom het VKMO.

VKMO- Webinars

Het plan was om in 2021 twee à drie dagen te organiseren voor het netwerk van professionals die eerder betrokken waren bij Logia. Helaas bleek de coronapandemie ook hier roet in het eten te gooien. Als alternatief hebben we een achttal Webinars georganiseerd, waarvan zes in samenwerking met het Humanistisch Verbond Vlaanderen en een in samenwerking met de Laudato'Si commissie van de Kerk. Deze Webinars zijn nog allemaal terug te kijken via YouTube, wat tot op de dag van vandaag ook wordt gedaan, waar het VKMO een kanaal heeft ingericht. Het VKMO probeerde in deze Webinars aansprekend te zijn voor zowel lid organisaties als de bezoekers van de logia kringen die niet verbonden zijn aan de lidorganisaties. Inspireren, ontmoeten en leren stonden hier centraal. De opgedane expertise konden we niet alleen inzetten om het Allerheiligenberaad 2021 succesvol online aan te bieden, maar leidt er ook toe dat we door organisaties uit het netwerk om advies worden gevraagd. Kleinere organisaties maken soms gebruik van ons platform en de technische ondersteuning.

VKMO-Wandelingen

Gezien de situatie rondom Corona is het in 2021 moeilijk gebleken om elkaar als netwerk fysiek te kunnen ontmoeten. In het voorjaar werd het mogelijk om elkaar in een kleinere groep buiten te ontmoeten. Zo ontstond het idee om met elkaar te gaan wandelen. De eerste wandeling vond plaats eind juni en bestond uit de voor een groep aangepaste eerste wandeling van het Kloosterpad. De wandeling begon met een korte viering in het San'Damiano klooster. Onderweg kregen de 20 deelnemers twee keer input via een van tevoren opgenomen video met Mgr. De Korte en een gemonteerd filmpje waarin kinderen de vraag beantwoorden waar zij op hoopten. Doel was om met elkaar, in telkens wisselende samenstelling, in gesprek te gaan. Al pelgrimerend. De wandeling eindigde met een borrel bij de Abdij van Berne, met een welkom door pater Joost Jansen. Daarna was er een taxi terug naar het beginpunt van de wandeling. De geplande wandeling rondom Kerst kon helaas gezien de geldende coronamaatregelen niet doorgaan.

2. Katholiek Doen

In de tweede helft van 2021 werd een nieuw project voorbereid. Katholiek Doen. Aanleiding was de steeds terugkomende vraag naar het uitverkochte boek 'Proeven van Goed Samenleven'. Er is een behoefte naar een gebundelde en toegankelijke inleiding tot het KSD. Tegelijkertijd merken we dat een deel van de doelgroep niet bereikt wordt. Jonge mensen, vrijwilligers binnen (kerkelijke, maar ook niet kerkelijke) organisaties, mensen die niet gewend zijn om dergelijke boeken ter hand te nemen, omdat zij gewend zijn vanuit een andere professie naar de wereld kijken. Anno 2021 is het uitbrengen van alleen een boek, hoe toegankelijk ook geschreven, daarom niet meer voldoende. Het is tegen deze achtergrond dat we met een nieuwe uitgave van het boek als stevige pijler een multimediahuis willen bouwen. Vanuit de overtuiging dat mensen op verschillende manier leren, willen we een rijk aanbod bieden, met verschillende aanvliegroutes. Even kort oprfrissen: kijk een introfilmje! Hoe zat het ook alweer met de bronnen van het KSD? Lees het eerste hoofdstuk van het boek! Wat vind ik er eigenlijk van en hoe kan ik hier handen en voeten aan geven? Kom naar een live-bijeenkomst of laat je inspireren met een Webinar of luister naar een podcast. Samen met je vrijwilligers nadenken over het KSD? Kijk een Webinar, lees een interview, bekijk een introfilmje of lees een deel uit het boek en pak dan een van de verwerkingsopdrachten die daarbij horen om met de groep in gesprek te gaan.

Met dit project willen we handelingsperspectief vanuit het KSD aanreiken in het omgaan met de grote maatschappelijke vragen van deze tijd.

Het VKMO-Katholiek Netwerk wil in dit project optreden als projectmanager en subsidieaanvrager, maar wil dat dit een breed gedragen project wordt. Daarom is VKMO op zoek gegaan naar partners die dit project mee vorm willen geven. Deze partners waren in 2021:

- Adveniat (als uitgever en producent van de basisset filmpjes)
- Katholiek Nieuwsblad (als krant en als interviewer/fotograaf van de diepte-interviews die gebruikt worden voor boek en website)

- KDC (als bron van illustraties voor boek, website en tentoonstelling)
- Stichting Thomas More (als wetenschappelijk kader)
- Thijs Caspers als auteur

In 2022 zullen meer partners vanuit het netwerk gezocht worden.

Het boek zal geschreven worden door Thijs Caspers die ook auteur van de vorige uitgave was. Het boek zal net als in de eerste uitgave een aantal 'Vensters op de praktijk' bevatten. In deze 'vensters' komt een werker uit het veld in beeld. De 'vensters' zullen gebaseerd zijn op de interviews die het Katholiek Nieuwsblad zal gaan houden. De pareltjes van deze interviews (6 à 7 stuks) zullen in een verkorte versie in het boek worden opgenomen. Pareltjes hopen wij ook te vinden met de illustraties vanuit het archief van het KDC, zij zullen zorgen voor het beeldmateriaal.

De presentatie van het boek zal op het Allerheiligenberaad van 2022 zijn.

IV. Organisatie

Bestuur

Het bestuur bestond in 2021 uit zes leden en komt zes keer per jaar met de directeur bij elkaar.

Marianne van der Sloot – voorzitter

Leo Looman – penningmeester (tot 12 mei 2021)

Douwe van der Werf – penningmeester (vanaf 21 oktober 2021)

René Grotenhuis – vicevoorzitter (tot 8 december 2021)

Patrick Fey – (CNV Connectief)

Hans Krabbendam (Katholiek Documentatie Centrum/Radbouduniversiteit)

Manon Vanderkaa (KBO-PCOB) (tot 1 oktober 2020)

Kees Zevenbergen (Cordaid)

Monique de Witte – van den Haak (Katholiek Vrouwen Dispuut) (vanaf 8 april 2021)

Heel onverwacht overleed René Grotenhuis op 8 december 2021. Het VKMO verloor daarmee een bekwaam bestuurder en een betrokken sparringpartner maar bovenal een mens op wie nooit tevergeefs een beroep kon worden gedaan. Nederland verloor in hem een man die gekend is als een standvastig beoefenaar van het katholieke sociaal handelen en iemand die altijd klaar stond voor zijn medemens.

Bureau

Het VKMO heeft een klein bureau.

In het verslagjaar lag de directie bij Carlien Geelkerken. Peter de Vries, projectmedewerker voor het projecten Katholiek Netwerk/Logia en Kitty Simons vormen de rest van de VKMO-staf. Inge Merks van Stichting Thomas More verzorgde de financiële administratie van het VKMO. Clarie Stuver (onderwijs coördinator Stichting Thomas More) en Michel Bronzwaer (beleidsmedewerker Stichting Thomas More) hebben zeker ook bijgedragen aan het VKMO-team.

In het wekelijkse teamoverleg werd gebrainstormd en kwamen we samen vaak op goede ideeën en oplossingen.

V. Financiën

De begroting 2021 werd schriftelijk voorgelegd aan het voorzittersoverleg in het vroege voorjaar en vastgesteld. De jaarrekening 2020 werd in de voorjaarsvergadering van het VZO vastgesteld. Er werd decharge verleend aan directeur en bestuur.

De begroting 2022 wordt in het vroege voorjaar van 2022 per mail voorgelegd aan de Algemene Raad en is formeel vastgesteld in de voorjaarsvergadering van het VZO op 7 april 2022. In dezelfde vergadering is ook de jaarrekening over 2021 vastgesteld

VI. **Deelnemende organisaties**

Actioma
Adelbert Vereniging
Adveniat
Katholieke lerarenvereniging Sint Bonaventura
Berne Media, uitgeverij Abdij van Berne Heeswijk-Dinther
Bluijssenfonds
Bisschoppelijke Vastenactie
CNV Connectief
CNV Vakcentrale
Cordaid
FNV
Huis voor de Pelgrim
Kansfonds
Katholiek Nieuwsblad
KBO-PCOB
KRO-NCRV
Katholiek Vrouwen Dispuut
Mensen met een missie
Miva
Museumpark Heilig Land Stichting Orientalis
Nationaal Katholiek Thuisfront
Netwerk Katholieke Vrouwen
NKSR
Pax
Radboud Universiteit
Reliëf
UnieNZV Kwintessens/Edukans
Sobriëtas
Stichting Leerhuis Westerhelling
Stichting MARA
Stichting Octavia van Breemen
Stichting Thomas More
Thijmgenootschap
Tilburg University
Verus
Vincentiusvereniging Nederland
VKLO